

АВТОРСКА СПРАВКА
за приносния характер на публикациите
на гл. ас. д-р Николина Валентинова Цветкова,
представени за участие в Конкурс за доцент
(ДВ, брой 50 от петък, 15 юни 2018 г., с. 43)
по професионално направление

2.1. Филология (Английски език за комуникация в институциите на ЕС – европейска и проектна терминология, межкултурна компетентност)

I. Подробно представяне на публикациите

Пълният списък на публикуваните трудове на д-р Николина Цветкова включва 1 монография; над 20 самостоятелни статии; над 40 статии в съавторство, издадени в сборници с научна редакция или научни списания с научна редакция, някои от които са реферирани и индексирани в международни бази данни; 1 колективна студия; 3 самостоятелни учебни помагала по английски език; 3 самостоятелни адаптации на учебни помагала по английски език на издателство ПОНС; (като член на български авторски екипи) 9 учебни комплекта за изучаване на английски език в начален и гимназиален етап (интензивно изучаване), одобрени от МОН (съгласно ДООИ за УС по чужд език); 16 адаптирани учебни комплекта на издателства Cambridge University Press и ELI като член на българските авторски екипи, осъществяващи адаптацията, одобрени от МОН (съгласно ЗПУО и ДООС за общообразователна подготовка). Д-р Николина Цветкова участва като редактор и съставител на 7 сборника, от които 4 са сборници с научни публикации и 3 са с практико-приложен характер (в областта на езиковото обучение и межкултурното образование).

В авторската справка с представените трудове **не са включени** тези, които са свързани с придобиването на образователната и научна степен „доктор“ през 2012 г.

За участие в конкурса са представени 12 самостоятелни публикации, от които 1 монография и 2 глави от книги и 9 статии, 19 публикации в съавторство, от които 1 глава от книга и 18 статии, 2 практически разработки, илюстриращи някои от проектите на теоретичните трудове и 4 сборника, от които 3 – с теоретичен и научно-приложен и 1 – с приложен характер.

Представените трудове са публикувани в периода 2010-2018 година. Разделени са условно в следните тематични групи:

- 1) Приложна лингвистика – общотеоретични, социолингвистични и практически измерения на обучението по английски език;
- 2) Межкултурна компетентност;
- 3) Използване на ИКТ в образованието;
- 4) Съставителство и редакция на сборници

1) Приложна лингвистика – общотеоретични, социолингвистични и практически измерения на обучението по английски език

Английски език за комуникация в институциите на Европейския съюз. Теоретико-приложни аспекти. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2018, 296 страници. ISBN 978-954-07-4504-6.

Монографията е първото по рода си изследване в България на особеностите на изучаването на английския език за целите на комуникацията в институциите на ЕС (АЕКИЕС) във висшето образование у нас. В монографията е направено многоспектърно и многофакторно изследване относно изучаването на английския език за целите на общуване в ЕС в по-широк контекст. На първо място, очертани са дебатите около полетата,

в които английският език се използва. На второ място, концептуализират се ролята, функцията и значението на английския език за комуникация в институциите на ЕС, като се изследват най-характерните му проекции в теоретичен и практически аспект. На трето място, формулират се насоки и препоръки, ориентирани към практиката и изучаването на английския език от студенти. Един от специфичните фокуси в монографията е върху обучението на студентите от специалност Европеистика, които са бъдещи членове на обособена дискурсна общност.

Ролята на английския език в съвременната комуникация е разгледана през няколко изследователски призма:

- многоезичието като реалност и като закодирано в европейските езикови политики и в българските образователни и езикови политики;
- комуникативната и межкултурната компетентност;
- световните английски езици;
- английският като лингва франка (и придобиващата популярност идея за мултилингва франка като част от многоезичен репертоар). Отделено е внимание и на дебата за ролята на английския език в Европа.

В изследването се третира въпросът за *английския за специфични цели* (АСЦ), като се засягат разискванията за мястото и ролята му в приложната лингвистика в диахронен и синхронен план. Представят се утвърдени дефиниции на АСЦ и се прави преглед на теоретичните търсения в посока установяване особеностите на АСЦ. Въз основа на направения теоретичен преглед се предлага определение на АСЦ в контекста на чуждоезиковото обучение и с валидност за ситуацията на използване на английския за комуникация в Европейския съюз, което обхваща четири аспекта. 1) Включват се преподаването и изучаването на чужд език за специализирани цели, насочени към улесняване на взаимодействието от страна на работещо лице (независимо дали получава възнаграждение или не) на международно ниво. 2) Взаимодействието може да бъде пасивно, например при четене на технически материали на конкретния език, или активно, например при пътуване до други страни с цел участие в съвместни проекти на съответния език. 3) Взаимодействието може да се реализира в реално време и лице в лице, но може да е асинхронно и да се осъществява с помощта на различни дигитални инструменти. 4) Межкултурните особености следва да се считат за фундаментални компоненти на обучението, наред с общоезиковото обучение и обучението, което включва специфична лексика, граматика и функционални структури, стратегии на комуникация, стратегии на учене и др.

В монографията се дискутират въпроси, свързани с английския език като средство на обучение в контекста най-вече на висшето образование и с подхода на интегрирано изучаване на предмет и чужд език (популярен повече с абревиатурата си на английски – CLIL), разбиран като един от инструментите, подкрепящи многоезичието и мултикултурността. На тази основа се обосновава рамка за обучение по английски език за комуникация в институциите на ЕС като един многоаспектен и комплексен процес. Формулират се целите и принципите, които стоят в основата му; очертават се границите на учебното съдържание; изтъкват се различните роли на преподаващите и изучаващите го като активни и значими „променливи“. Анализирани са и два от най-характерните подходи към АСЦ, а именно жанровият и дискурсният анализ, за да се открие значението и приложимостта им към теоретичния анализ на английския за специфични цели, а оттук – и към АЕКИЕС. Заключение е, че проучванията, основани на тези два подхода дават възможност получената информация да се „преведе“ в педагогически указания, учебни материали и практически учебни задачи, които са от ключово значение за концептуализиране на теоретичните и практическите измерения на АСЦ. В книгата се разглежда и „специфичното“ в английския език за комуникация в институциите на ЕС. Това са въпросите на езиковото съдържание – граматика, лексика (включително терминология),

рецептивните и продуктивните умения от гледна точка на целевата дискурсна практика. На тази основа се *обосновава модел на учебно съдържание по английски език за комуникация в институциите на ЕС*. Този модел се свързва с необходимостта от плавен преход от обучението по общ английски, характерен за системата на средното образование, към все по-тясна насоченост към целевите дискурси, които се проектират в някои от най-типичните си проявления в официалните документи на ЕС, в медийните текстове, ПР и ораторски жанрове. На тази основа и в контекста на изучаването на чужд език във висшето образование се разисква езиковото обучение в специалност „Европеистика“. *Изяснени са някои същностни характеристики на езиковата подготовка в университета като „хоризонтално пресичаща“ цялостната академична подготовка на младите хора с оглед спецификата на Европейското пространство за висше образование (ЕПВО) и като основа за успешна личностна и професионална реализация*. Езиковите политики в Европа се дискутират в тяхната обвързаност с европейските образователни политики за е-компетентност и на тази основан са изведени характеристики на езиковото обучение в дигиталната епоха.

Обосновава се потребността от изготвяне и прилагане на концепция за езиковото обучение във висшата степен на образование като част от образователен континуум. В такава посока се дискутират езиковият репертоар и езиковите нагласи на студенти от специалност „Европеистика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ като резултат на свързаността и синергиите, които характеризират образованието. На тази основа се разисква и необходимостта чуждоезиковото обучение на студентите по европеистика да способства за развитието им като говорещи езици межкултурно (*intercultural speakers*).

Монографията е структурирана в четири глави, като е следван принципът от общото към частното и от теоретичните постановки и правни регулации към практическата им приложимост и добрите практики. *Първа глава* е посветена на създаване на теоретична рамка, свързана с многоезичието, мултикултурализма, межкултурния диалог, езиковите политики в ЕС, световните английски езици и английски като лингва франка. *Втора глава* засяга особеностите на АСЦ, интегрираното изучаване на предмет и чужд език в оглед на спецификата на езиковото обучение във висшето образование и английския като средство за обучение. Обосновава се и Рамка за обучение по АЕКИЕС, която включва целите и принципите на обучението по АЕКИЕС, учебното съдържание, проблеми на оценяването, преподавателят по АЕКИЕС и обучаемите. *Трета глава* е посветена на ролята на жанровия и дискурсия анализ в анализа на АСЦ, за да се обоснове предложеният модел на учебно съдържание по АЕКИЕС. *Четвърта глава* е посветена на езиковото обучение в специалност Европеистика като основа за развитие на медиатори между култури. Извеждат се неговите същностни характеристики в контекста на политиката на многоезичие на ЕС и образователните политики за е-компетентност. Приведените данни за езиковия репертоар на студентите по европеистика се разглеждат в сравнение с предишни подобни проучвания и служат за концептуализиране на някои практически решения при планирането и провеждането на обучение по АЕКИЕС. Последните са илюстрирани с апробирани в практиката примери на учебно съдържание по АЕКИЕС за бакалаври по Европеистика и магистри, изучаващи проектна терминология.

В приложенията се съдържат примерни авторски учебни материали, апробирани в реалната практика на езиковото обучение в средното и висшето образование, както и в областта на подготовката за участие в ЕПВО в периода 2013-2018 г. Тези примери са само част от по-обширни обучителни пакети и не са публикувани до момента. Тези учебни материали илюстрират концепцията за непрекъснатостта на езиковото обучение и по-конкретно в случая – развиването на межкултурни и граждански компетентности в духа на съвременните разбирания за многоезичие и образователни синергии.

Приносите в монографията са в посока очертаване границите на научно поле, което се откроява с особена актуалност и значимост, а именно АЕКИЕС – английски език за комуникация в институциите на Европейския съюз. Въз основа на задълбочен теоретичен анализ са изведени същностните черти на АЕКИЕС, разработена е Рамка за обучение по АЕКИЕС и е създаден е концептуален модел на АЕКИЕС. Анализирани са особеностите на обучението по АЕКИЕС, което се провежда в катедра Европейистика на Философския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ в контекста на европейските езикови политики и образователни политики за е-компетентност и като част от образователен континуум, отличаващ се със сложна и динамична структура.

Tsvetkova, N. (2018). Language Education for European Citizenship. Rhetoric and Communications (сп. „Реторика и комуникации“), Issue 34, May 2018, <http://rhetoric.bg/>, pp. 1-11. ISSN 1314-4464

В статията (публикувана на английски език в електронното научно списание „Реторика и комуникации“. В статията се прави обзор на тенденциите, които са свързани с теоретичните аспекти на езиковото образование със специфичен фокус върху развиването на межкултурна компетентност и умения за активно гражданство. Дискутират се и националните езикови политики, кодирани в документацията, свързана с приемането на Закона за предучилищното и училищно образование през 2016 г. На тази основа се представят някои резултати от проучвания на автора върху готовността на учителите по чужд език да включват в своята практика теми, свързани с европейската интеграция с цел развиване на межкултурна компетентност и насърчаване осъзнаването на потенциала на реалния многоезичен репертоар на учениците и развиване на межкултурни и граждански умения в контекста на европейската интеграция. Разисква се въпроси, свързани с потенциала на новопубликуваните държавни образователни стандарти, учебни програми по чужд език и учебници по английски език за начален, прогимназиален и гимназиален етап да улесняват този процес. Изтъква се необходимостта изучаването на езици на национално равнище с цел то да се реализира в континуитет от училищно до университетско ниво.

Tsvetkova, N., N. Birezhakli (2018). The Role of language in Doctoral Training. Voices from Bulgaria. In: Carson, L., Kwok, C.K., & Smyth, C. (2018). Identities in urban contexts: The European multilingual city. Trinity College, Dublin: CLCS Occasional Papers. ISSN 03323889. (In press.)

Болонският процес и Европейското пространство за висше образование (ЕПВО) естествено водят до възможности за учене в чужбина. Това изисква *умения за межкултурна комуникация*, умения за извършване на изследвания и представяне на резултатите от научните изследвания на език, различен от първия (Е1). Направени са изводи във връзка с ролята на езика в процеса на социализацията на докторантите към общността на изследователите. Направени са изводи относно новите посоки, чрез които Общата европейска езикова рамка (ОЕЕР) следва да бъде обогатена, за да реагира с по-голяма точност на променящите се обстоятелства на национално, европейско и световно равнище. Проучени са връзките между ЕПВО, ОЕЕР и межкултурната комуникативна компетентност; доказана е потребността от целенасоченото развитие на *межкултурната компетентност* като част от чуждоезиковото обучение, което може да стане важен инструмент за развитие на уменията на младите хора за *межкултурно гражданско участие* и по-специално за постигане на целите на ЕПВО като цяло. В този контекст, статията, която е разработена в съавторство с докторант от катедра „Европейистика“ (Надя Бирежакли), се фокусира върху начина, по който българските докторанти „преживяват“ своето обучение в ОНС „доктор“ от гледна точка на езика и комуникацията като пример за практическото прилагане на езиковите политики във

висшето образование. Тук е закодиран и приносът на разработката към разбирането на ролята на езика и езиковата подготовка в условията на докторантското обучение в нашата страна. Въз основа на набор от емпирични качествени данни (събрани сред докторанти във Философския факултет) авторите идентифицират ключови аспекти на образованието за придобиване на ОНС „доктор“, отнасящи се до езика, а именно - чувството за принадлежност към изследователската общност и мобилността на изследователя като предпоставка за развитие на *межкултурната компетентност*, като изясняват и ролята на първия език в този процес.

Tsvetkova, N. (2017). Whose Europe: Images from Bulgarian school books and voices from the classroom. In: Gilles Rouet & Maria Stoicheva (2017) (eds.). IDENTITÉS, DÉMOCRATIES, FRONTIÈRES. L'Harmattan, pp. 155-168. ISBN 2257-3690, ISBN 978-2-343-12199-4

В тази глава от книга, посветена на европейската идентичност, се разглежда проблемът за европейската идентичност на младите хора в България в контекста на тяхната социализация чрез и в рамките на процесите в средното образование. Дадени са отговори на следните изследователски въпроси: Кои са факторите, които допринасят за изграждането на идентификации с Европейския съюз? Каква е ролята на училищното образование в този процес? Изследван е учебник по история, предназначен за обучение в средното образование, акцентът в изследването е върху потенциала на учебника и на приноса му за осъзнаването на различните идентификации на учениците – лични и колективни, социални, национални, европейски. Обосновава се необходимостта от потясна синергия между обучението по езици, история, философия и гражданско образование с цел адекватна подготовка на младите хора за функционирането им не само като граждани на обединена Европа, но и като бъдещи студенти, които ще бъдат активни в ЕПВО.

Цветкова, Н. 2016. Учителят по чужд език и европейските аспекти на съвременното езиково обучение. Българско списание за образование, <http://www.elbook.eu/>, брой 2, 2016, с. 59-76. ISSN 1314 – 9059

В статията са представени част от резултатите от проучване, проведено сред учители по чужд език в периода април-октомври 2016 г. Изследвани са техните нагласи да участват в утвърдени форми, които имат да цел повишаването на квалификацията им и приобщаването им към едно европейско пространство на ученето през целия живот. Въз основа на анализа са направени изводи относно вижданията на учителите по чужди език за същността на съвременното езиково обучение в контекста на обединена Европа. Тези изследователски търсения са свързани с установяването на по-голяма „картина“, а именно – проучване ролята на езика, на който се извършва *обучението в ОНС „доктор“* и на който се създава докторската теза в спецификата на контекст, предполагащ необходимост от *межкултурна комуникация* (МК). За тази цел *межкултурната комуникативна компетентност* (МКК) се разглежда като резултат от обучението в предходните образователни степени като цяло и в частност – от езиковото обучение. Направени са изводи относно връзката и нагласите на учителите по чужд език в ролята им на изследователи, способни да „европеизират“ начина, по който се преподават езиците в училище, спомагайки на практика за реализирането на езиковите политики в българската образователна среда.

Tsvetkova, N. (2015). English or Specific Content: The Challenge of Teaching “Terminology” to university Students. FACT Spring 2015, Issue 15, Bulgarian Section of European Association of Teacher, pp. 16-19. ISSN 1311-7637

В статията е поставен фокус върху необходимостта от осмисляне на различни съвременни методи за обучение по терминология в рамките на магистърската степен и по-общо, на университетско ниво. Проучени са условията във връзка с подобряване на обучението по чужди езици в университетска среда, като са анализирани предизвикателствата, свързани с малкия брой учебни часове в нефилологическите дисциплини, изключителното разслоение по отношение на наличните чуждоезикови знания и умения на студентите, както и различната им мотивация при изучаване на подобни дисциплини водят до аргументиране на потребността от прилагане на подходи като CLIL (Content and Integrated Learning), които отчитат многоезичния репертоар на обучаемите. Анализирани са факторите, които способстват за разширяване на когнитивните способности на студентите и опциите да бъдат подкрепяни в процеса на межкултурното учене. Направени са изводи, а именно, макар че в България CLIL се свързва преди всичко със средното образование, в европейски план подходът намира все повече поддръжници, когато става въпрос за езиково обучение във висшето образование (напр. в страни като Испания и Австрия). Достига се до обобщения и се формулират идеи в практико-приложен и методически план, които са свързани с обучението на студенти, които не са филолози, а обучението е по терминология, по-конкретно проектна терминология/терминология, свързана с европейски проекти, което не е правено досега в българска научна среда по такъв начин. Новост е анализът на CLIL при активно използване на Web 2.0 инструменти

Tsvetkova, N. (2015). Let's Talk about Europe! EU Topics in Continuous Teacher Education. Reports from the Second International Conference of the European Studies Department, Faculty of Philosophy at Sofia University "St. Kliment Ohridski": The European Union: A New Start?. Sofia University "St. Kliment Ohridski" and "Hanns Seidel" Foundation. 2015, 154-162. ISBN 978-954-8702-35-5.

В статията се разглежда връзката между средното и висшето образование като цяло и в частност това в специалност „Европеистика“ и акцентът е върху взаимна обвързаност на двете образователни степени. Изтъква се ролята на учителя от средното училище като ефективно „свързващо звено“. Дискутира се продължаващото образование на учителите и особено на учителите по езикови дисциплини и неговите европейски измерения. Обосновава се необходимостта в процеса на обучение по чужди езици да се постави акцент върху тези европейски измерения, за да се създадат условия чрез „инструментите“, съществуващи на национално и на европейско ниво. Поставен е акцент върху необходимостта от концептуализацията, както и от планиране и провеждане на обучения за учители, които реално да създават възможности за въвеждането в масовата училищна практика на теми, свързани с европейската интеграция, както и на прилагането на подходящи методи и техники. Аргументира се възможността за подготовка на учители по различни учебни предмети, които да инициират иновативни подходи към прилагането на проблематиката за ЕС в реалната училищна практика при активно партньорство със специалистите от университетите.

Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2013). Многоезично обучение и взаимодействие между езиковите дисциплини в училище. 50-години – врата към образованието и прозорец към света. Сборник с доклади от юбилейна научна конференция с международно участие, ДЕО-ИЧС към СУ „Св. Климент Охридски“, 14 – 15.06.2013. София, УИ „Св. Климент Охридски“.

В статията са приведени данни от изследвания, осъществени през 2010–2012 г., чиято цел е да се проучат възможностите за взаимодействие (в теоретичен и практически аспект) между обучението по първия език и изучаваните други езици и доколко тези възможности се използват в училище. Изследвано е мнението на учители по различни

езици в България и чужбина. Новост в практико-приложен план са изводите, свързани с това доколко *социолингвистичната компетентност – способността за ползване на езика с оглед на социалния контекст* – се осъзнава като един от основните компоненти на *комуникативната компетентност*. Анализът е насочен към това доколко езиковата интерференция е сериозен проблем на методиката на обучението по български език, чието значение нараства все повече в условията на реалното многоезичие, на което сме свидетели. За преодоляване на междуезиковата интерференция е необходимо да се върви по пътя на синтез на езиковите знания и комуникативните умения, което от своя страна налага да се постигне координация и взаимодействие между обучението по роден език и по другите езици, изучавани в училище. Направеното проучване на мнението на учители по български език и литература и на учители по чужди езици от българското средно образование, както и на учители от българските училища в чужбина, показва актуалността на темата за взаимодействието между езиковите дисциплини в училище. Направеният анализ на важни постановки в основните документи, регулиращи обучението по езици на европейско ниво, също дава основание да се търси по-тясно взаимодействие между преподаването на роден (първи) и чужд/чужди (втори и следващи) езици. Новост и принос са препоръките, свързани с разработване на техники, основани на взаимодействие между езиковите дисциплини в училище.

Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2013). Взаимодействие между езиковите дисциплини при прехода от средно към висше образование. В: Пенкова, Р., Захариев, З., Миткова, Д. (2013) (съст.) Юбилеен сборник – 60 години Департамент за информация и усъвършенстване на учители. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 120-140 ISBN 978-954-07-3666-2

Тази статия има за цел да представи обобщенията взаимодействието между езиковите дисциплини при прехода от средно към висше образование в теоретичен и практически план, до които авторите достигат в следствие на участието си в изследвания, проведени през 2010 и 2012 г. в рамките на проекти, финансирани по НИС на СУ. *В теоретичен аспект се обосновава влиянието и взаимната обвързаност на изучаването на първия и следващи езици от гледна точка на лингвистиката, психолингвистиката и методиката на обучението по роден и чужд език.* Засегнати са проблемите на европейските и национални езикови политики, както и появата на нови дисциплини, изследващи езика, основани на концепцията за многоезичието, като *междуезиковото разбиране (intercomprehension)*. Общият извод, до който се достига, е, че ако подготовката по езикови дисциплини в училище е основана на взаимодействието между тях, това улеснява преноса на лингвистични знания от един контекст в друг и така се „скъсява“ дистанцията, която учещите изграждат между родния език и новите лингвистични системи, с които се сблъскват. С помощта на авторски изследователски инструментариум се проучва езиковата биография на студенти от първи курс по различни специалности на СУ „Св. Кл. Охридски“. Събраната информация и резултатите от анализ са принос в посока изясняване важността от самооценката на студентите относно владенето и използването на чужди езици и хвърля светлина върху минал етап от живота на студентите – как те преценяват езиковата си подготовка, получена в училище, каква е мотивацията им да изучават езици и какви са очакванията и потребностите им да продължат езиковата си подготовка в университета. Получените резултати имат практико-приложна стойност, тъй като дават възможност да се сравнят с подобни резултати, отнасящи се до езиковата биография на завършващи средното образование. Практико-приложна стойност имат направените изводи и препоръки за по-ефективна организация на езиковата подготовка в

училище и в университета, както и за провеждането на последователна езикова политика от висшите учебни заведения.

Чавдарова, А., Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2013). Изучаване на езици от зрелостниците – нагласи, оценки, перспективи. Чуждоезиково обучение. Чуждоезиково обучение, книжка 1, година XXXX, 2013. Национално издателство Аз-Буки, София ISSN 1314 – 8508 (Online), ISSN 0205 – 1834 (Print)

В статията са представени резултати от проведено анкетно проучване сред ученици от 12. клас на средната степен на образование за съотношението на езиците, които те изучават в училище и в други форми на обучение извън училище. Анализирани са оценките на зрелостниците относно възможностите на обучението по български език и тези относно обучението по другите езици, които изучават в училище. Проучено е мнението им относно връзката между обучението по различните езици и е обоснована необходимостта изучаването на езици да продължи и след завършване на средното си образование. Проучването дава възможност да се формулират изводи за езиковия репертоар на завършващите средно образование и препоръки към езиковото планиране, което се отнася до езиковата подготовка във висшата степен.

Цветкова, Н. (2013). Европейски измерения на съвременното езиково обучение. Първа национална конференция с международно участие „Иновации при интегриране на формалното и неформалното образование за развитие на талантите и способностите“. Сборник с доклади. София: Сдружение “Център за творческо обучение”, с. 182-188. ISBN Център за творческо обучение.

В публикацията са представени резултати от изследване, чиято актуалност е свързана с анализ на новите реалности по отношение на обучението по езици на национално и европейско равнище през 21. век. Дадени са отговори на следните изследователски въпроси: Отразяват ли се те на начина, по който се преподават езици в България? Ако е така, как се реализира това на практика в обучението по езици? В доклада са анализирани конкретни примери и са изведени обосновано ефектите от два европейски проекта, които са насочени към взаимното обогатяване на *формалното и неформалното езиково обучение в страната*. Представени са резултати от анализи на иновативна едногодишна дистанционно-модулна специализация за учители по езици, която е реализирана в сътрудничество между два факултета на Софийския университет и между специалисти по различни дисциплини – от методика на ЧЕО до социални мрежи и медии.

2) Межкултурна компетентност

Цветкова, Н., Бирежакли, Н. (2017). Идентичностни и межкултурни аспекти на обучението в докторска степен („Преживяване“ на изследователския опит. Случаи от България). Електронно научно списание „Реторика и комуникации“. Брой 26/2016. ISSN 1314-4464.

В статията са представени резултати от изследване на процеса на докторантското обучение, която тема все още не е изяснена добре като теоретичен проблем от българската научна общности и резултатите от изследването са принос именно в тази посока – очертаване на границите на научно поле в практико-приложен план. Установени са възможностите за академично общуване и повишаване качеството на обучение на формалните и неформалните структури на докторантското обучение в европейските университети. Обоснован е изводът относно това, че обучението в ОНС “доктор” е ключова предпоставка за изграждането на Европейското научно-изследователско пространство и Европейското пространство за висше образование. В статията се представени част от резултатите от изследване сред докторанти по социални науки в СУ „Св. Климент Охридски“. Изясняват се различни аспекти на тяхното „преживяване на изследователския

опит“ с фокус върху формирането на идентичността им като европейски изследователи и ролята на езиците, които владеят, в този процес. Статията е реализирана в съавторство с докторант в катедра Европеистика (Надя Бирежакли).

Tsvetkova, N. (2016). Do You Speak European? (revisiting the Realm of Intercultural Communicative Competence from the Perspective of EU Studies Education at University level). Is there enough Europe and enough Union in the EU. Hans Zeidel Foundation and Sofia University “St. Kliment Ohridski”, pp. 234-241. ISBN 978-954-8702-39-3

Статията е резултат от проучванията на автора в посока интензифициране на възможностите за развиване на межкултурна комуникативна компетентност (МКК) в рамките на езиковото обучение, което се осъществява във висшето образование. Отправната точка е необходимостта от целенасочена подготовка на студентите за предизвикателствата на глобализацията се свят, а един от аспектите е свързан именно с уменията за ефективна межкултурна комуникация, която вече е част от образователния опит на младите хора в собствената им страна, но също така и в други страни на ЕС и извън него. Все по-интензивната мобилност с цел обучение и професионално развитие изправя студентите пред потребността не просто да владеят чужди езици, но и да са в състояние да предвиждат и успешно да управляват ситуации на межкултурно общуване, които включват представители на различни култури и говорещи различни езици. Спецификата на обучението по специалност „Европеистика“ във Философския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ поставя студентите от тази специалност в особено привилегирована позиция да бъдат не просто говорещи езици межкултурно (*intercultural speakers*), а и медиатори между култури (*intercultural mediators*). Тази теза на автора се потвърждава от гледна точка на европейските езикови политики, на концепцията за комуникативна и межкултурна компетентност, залегнали в Общата европейска езикова рамка, на модела на Майкъл Байръм за говорещите езици межкултурно (*intercultural speakers*). Обосновава се потенциалът на двата инструмента, разработени от Съвета на Европа, Европейското езиково портфолио (ЕЕП) и на „Автобиографията - межкултурни срещи“ (АМС) да бъдат прилагани в рамките на езиковата подготовка в университетското образование.

Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2016). Усвояване на знания за ЕС и развиване на межкултурна компетентност в обучението по езиковите дисциплини в средното училище. Сп. Педагогика, Национално издателство Аз-Буки, София. ISSN 1314 – 8540 (Online), ISSN 0861 – 3982 (Print).

В статията са изведени след критичен прочит понятия, свързани с ЕС и межкултурната компетентност като важна част от гражданското образование и се разглеждат в контекста на съвременното езиково образование. Представени са възможности на обучението в средното училище за усвояване на знания за ЕС и за развиване на межкултурна компетентност у учениците при интегрални взаимодействия между българския език и изучаваните чужди езици. Теоретичният анализ и практическите решения са реализирани в рамките на проект за насърчаване на високи постижения в преподаването и научните изследвания в областта на изучаването на теми, свързани с ЕС, в началното и средното училище чрез цифрови и виртуални инструменти. Акцентът е поставен върху разработените методически варианти за изучаване на теми за ЕС, основани на взаимодействието между езиковите дисциплини; предложените методи и техники на обучение, представеното разнообразие.

Цветкова, Н. (2014). Обучителният модул „Хора, места и начини“ като средство за развиване на межкултурна комуникативна компетентност в интензивното

обучение по английски език в 8. клас през очите на експертите. Стойчева, В. (съст. и ред.). Историята, която усмихва. София: Парадигма, 314-334. ISBN 978-954-326-212-0

В тази глава от книга, посветена на проф. д-р Румяна Кушева, се разглеждат въпросите на развиването на *межкултурна комуникативна компетентност* (МКК) в рамките на обучението по английски език като един от императивите пред ЧЕО. Тази необходимост се обосновава на теоретично ниво най-напред чрез мястото, което ѝ се отредява в Общата европейска езикова рамка, според която при изучаването на чужд език се обучаемите конструират своята *езикова и културна идентичност* чрез досега си с другостта, а това на свой ред следва да бъде източник за извличане на познание, отношения на отвореност и толерантност и умения за активна и ефективна *межкултурна комуникация*. Също така се дискутира неадекватността на модела за говорещия езика като роден (*native speaker model*) към съвременните условия и се аргументира релевантността на модела на Байръм за говорещия езици межкултурно (*intercultural speaker model*) спрямо ЧЕО в нашата страна. В главата са направени изводи относно прилагането на метода на експертна оценка при създаването на учебни материали, с което се допринася в практически план към концептуализирането на решенията в процеса на апробиране, редактиране и последващо усъвършенстване на различни пакети учебни материали, фокусирани върху развиването на МКК в различни контексти и образователни степени.

Tsvetkova, N., Karaasenova, D. (2014). Developing Intercultural Communication Skills. The Case of Teaching English as a first and second foreign language to students of European studies at Sofia University 'St. Kliment Ohridski'. Шикова, И., Калейнска, Т., Велева, М., и К. Симеонов (съст. и ред.). THE EUROPEAN UNION AT A CROSSROAD. Sofia University "St. Kliment Ohridski" and "Hanns Seidel" Foundation, Sofia, 2014. 293-303. ISBN 978-954-8702-30-0

Статията разглежда мястото на межкултурното образование в учебния план на специалност Европеистика както от гледна точка на интензивното езиково обучение на студентите в бакалавърската степен по европейски науки, така и от гледна точка на практическите потребности с оглед на съвременната комуникация в контекста на глобализацията. Въз основа на опита си в рамките на проекта PICT „Насърчаване на межкултурна компетентност в преводачите“ и с оглед на реалностите на преподаването на английски като първи и втори чужд език на студентите по Европеистика, авторите твърдят, че е необходимо да се обърне внимание на въпроса за систематичното развитие на межкултурната им компетентност.

Catalan, Z., Stoicheva, M. and N. Tsvetkova (2013). Translating and Mediating between Cultures: The Bulgarian Experience within the PICT Project. In: Language Identity and Culture in language education - edited volume of the 20th ICC Annual Conference 2013, British Council & McMillan, pp. 57-63.

Статията е посветена на спецификата на обучението в магистърските програми по превод, разглеждано през призмата на концепцията за ролята на межкултурната компетентност на преводача за успешната му професионална реализация. Например, за да бъдат разбрани имплицитните алюзии, стереотипите и интертекстуалния характер на даден документ, е необходима способност за неговото възприемане не само като добре оформен текст, а като елемент от комплекс от културни феномени и процеси, както в изходната, така и в целевата култура. Тъй като процесът на превод никога не е свързан единствено с предаването на смисъл от един език на друг, а е свързан с „превеждането“ от една култура на друга, като самите преводачи се налага да „посредничат“ между тези култури, имайки предвид ограниченията на собствената си. Концептуализира се ролята на преводача като медиатор между култури, който притежава теоретични познания за тези култури и умее да борава с необходимите инструменти за разбиране на *межкултурните*

аспекти на превода, който е в състояние да интерпретира жанрове и текстови конвенции в межкултурна перспектива и е готов да не проявява недоверие към другостта и е в състояние да прилага социално позициониране според конкретните нужди. Медиаторът между култури се възприема като показващ знания, умения / способности или нагласи в следните сфери: теоретична, текстова и междуличностна. Те се проектират в Рамка за курикулум, разработена от международен екип (проект PICT – „Насърчаване на межкултурна компетентност в преводачите“), част от който са и авторите, и са разгърнати чрез дескриптори. В практически план, Рамката за курикулум служи за планиране на обучението по превод, за разработване на учебни и изпитни материали по проблематиката и оценяване постиженията на студентите.

Tsvetkova, N. (2013). How Intercultural Am I or the European Language Portfolio as a Tool in Intercultural Education. In: “Language Identity and Culture in language education” edited volume of the 20th ICC Annual Conference 2013. British Council/Macmillan, 136-142.

Основният фокус в статията е върху приложимостта на Европейското езиково портфолио (ЕЕП) в процеса на чуждоезиково обучение и по-специално на онези негови елементи, които служат за регистриране на межкултурни срещи и с чиято помощ се осмисля преживяната *межкултурна комуникация*. От психологическа гледна точка работата с портфолио по принцип благоприятства формирането на креативност, самостоятелност и не на последно място – положително себеусещане, но също така специфични умения за самооценяване. Направени са изводи относно предпоставките за *системно и целенасочено самостоятелно усвояване на съответния език и култура с помощта на Езиковата биография като компонент от ЕЕП*. В резултат обучаемите – както ученици, така и студенти – стават по-уверени при формулирането на своите собствени идеи и по-критични при своите самонаблюдения. Несъмнено става въпрос за процес, изискващ време и усилия, но положителните резултати от използването на ЕЕП в реалната практика показват, че усилията на преподаватели и обучаеми да вникнат във „философията“ на ЕЕП и да придобият умения за работа с него, са ефективни. *Аргументирана е необходимостта от дизайн на курсовете за езикова подготовка*, който да позволи рефлексия и дискусии с връстници и преподаватели върху „уроците“, усвоени на база на индивидуалната работа с ЕЕП.

Цветкова, Н. (2012). Култура и идентичност: Кой съм аз? Кой сме ние? Кой са те? В: Шикова, И. (съст.) Аз съм гражданин на Европейския съюз. Учебно помагало. София, УИ „Св. Климент Охридски“. с. 208-214. ISBN 978-954-07-3392-0

Цветкова, Н. (2012). Межкултурни срещи. Личен опит. В: Шикова, И. (съст.) Аз съм гражданин на Европейския съюз. Учебно помагало. София, УИ „Св. Кл. Охридски“. с. 228-242. ISBN 978-954-07-3392-0

Тази две методически разработки са част от сборник, резултат от съвместните усилия на преподаватели, студенти и докторанти от катедра Европейистика, учители от Асоциацията на Европейските клубове в страната и техните ученици. Основната цел е да се използват предлаганите инструменти, с чиято помощ учениците да бъдат поставени в активна позиция, да осъществяват дейности, които да повишат тяхното желание и мотивация да опознаят и да разберат Европейския съюз. В научната публикация са изведени резултати въз основа на анализ как учениците може да осъзнаят собствената си идентичност като динамична система, в която множество идентификации си взаимодействат. Резултатите са свързани с възможностите учениците да анализират собствения си езиков опит, както и да оценят критично преживяването на *межкултурно общуване*, в което са участвали. Елементи от двете методически разработки са залегнали и сред похватите, използвани в

курса по Межкултурни взаимодействия, предназначен за студенти от специалност „Европеистика“ в шести семестър от тяхното университетско образование.

3) Използване на ИКТ в образованието

Tsvetkova, N., I. Mavrodieva (2018). Social Capital and Participation in Virtual Student Communities. PEOPLE: International Journal of Social Sciences, 4(2), 800-819. ISBN: 2321-3418, DOI 10.18535/ijssrm.

Статията, реализирана в съавторство с Иванка Мавродиева, е плод на дългогодишен изследователски интерес на авторките в областта на използването на социални мрежи и медии и Web 2.0 инструменти в обучението на студенти нефилолози. Публикувана е в реферирано и индексирано научно списание. Анализирани са уменията и нагласите на студенти от СУ „Св. Климент Охридски“ да участват в различни виртуални общности, като са направени изводите, че обучаващите се в университета използват социалните мрежи предимно като средство за организация и мобилизация и рядко се възползват от потенциала да превърнат социалните мрежи в лични обучителни мрежи. Студентите проявяват чувство за принадлежност към виртуални студентски общности, като уменията им за активно участие в съвместни виртуални групи се нуждаят от целенасочено развиване. Компетентностите на студентите за създаване на електронно съдържание не са достатъчно задълбочени, а ролята им като участници във виртуална комуникация се разполагат по-скоро в пасивния край на континуума (те са предимно *lurkers* или приемащи знания и информация, а не активни участници във виртуалните комуникационни процеси). Въпреки че са в състояние да идентифицират необходимите източници и съответното съдържание, те не умеят да ги оценят критично или да ги трансформират, за да постигнат устойчиви резултати от обучението, които впоследствие да бъдат приложени към контексти, близки до бъдещата им кариера. В статията са изведени резултати от проучване, реализирано при използване на авторски инструментариум. Резултатите имат практико-приложна и методическа стойност и могат да допринесат за подобряване на обучението в университетска среда. Направените изводи са от теоретично и практическо значение за организацията на учебния процес във висшето образование с оглед на изискванията на пазара на труда и увеличаване на социалния капитал.

Tsvetkova, N., Antonova, A., & Hristova, P. (2017) Developing a Pedagogical Framework for Simulated Practice Learning: How to Improve Simulated Training of Social Workers who Interact with Vulnerable People (Chapter 7). In: Vu, P., Fredrickson, S., & Moore, C. (eds.) Handbook of Research on Innovative Pedagogies and Technologies for Online Learning in Higher Education, IGI Global, USA, pp. 127-150. The book is published in the IGI Global book series Advances in Higher Education and Professional Development (AHEPD) (ISSN: 2327-6983; eISSN: 2327-6991).

Симулационното практическо обучение е анализирано на равнище подготовката на студенти от различни специалности за овладяване на конкретни целеви компетентности и на практическо ниво съществуват редица доказателства за неговата ефективност и за възможността да замести т.н. „практика“, проведена в реални условия. На теоретично равнище, от особена важност е педагогическата рамка зад технологичния дизайн, за да се обезпечи ефективността на обучението. По този начин контекстът и тематичната област, заедно с теориите за обучение, оказват силно влияние върху неговото въздействие. В представената глава от книгата се концептуализира в теоретичен план провеждането на *иновативно симулационно практическо обучение за студенти*, на които предстои да работят с хора в неравностойна позиция (като деца или ученици със специални образователни потребности), което се основава на използване на ИИ (изкуствен интелект)

и имерсионни компютърни игри. По същество се разполага в интердисциплинарно поле, тъй като взема под внимание както теориите за учене, така и характеристиките на обучението, базирано на игри и основните постулати на съвременните образователни политики в ЕС. Макар и апробирана в практиката като част от подготовката на детски учители, главата съдържа ценни препоръки за осмислянето, подготовката и провеждането на подобно симулационно практическо обучение в какъвто и да било контекст, включително – подготовката на учители по чужд език.

Пенкова, Р., Цветкова, Н., Зарева, Д. (2015). Възможностите на дигитално видео и съвременното езиково обучение. Есенен научно-образователен форум Учителят и модернизиранието на образованието. УИ „Св. Климент Охридски“ ISBN 978-954-07-4013-3

В статията се разглежда значението на пълноценното използване на ИКТ в езиковото обучение с фокус върху възможностите за създаване на собствени видео ресурси и използване на вече налични такива в процеса на преподаване и изучаване на езици в разнообразни контексти – от начално до висше образование. Авторите обсъждат накратко някои особености на прилагането на дигитално видео в клас и в извънкласните дейности, както и в процеса на самостоятелната подготовка на обучаемите с цел да се изведат съществени специфики на тази съвременна технология, които благоприятстват овладяването и усъвършенстването на езиковите знания и умения.

Mavrodieva, I., Tsvetkova, N. (2015). Manifestations of the Pedagogical Communication in applying LbD4All through Web 2.0, Rhetoric and Communications – сп. „Реторика и комуникации“, 2015/19. ISSN 1314-4464

В статията се разглеждат някои специфични особености на използването на Web 2.0 на ниво обучение през целия живот в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Философски факултет. Изследването е съсредоточено върху българския образователен контекст и новите практики. Уеб 2.0 инструментите и тяхното приложение в образованието са сравнително нови явления от академична гледна точка, но поради динамичното им развитие през последните години и широкото им използване в ежедневието те в момента се включват в практиките на общностите на учителите и университетските преподаватели в целия свят, включително и в страните от ЕС. Анализирани са професионалните общности, като те не се ограничават до определена страна, т.е. от Финландия, Холандия, Шотландия, Румъния, България и др., се достига до активното им действие отвъд държавните граници и физическите ограничения, като всеки участник ги обогатява със специфичния си опит. Постигната е целта да се проучат образователният потенциал на Уеб 2.0, виртуалната комуникацията, които са използвани за развитие на цифровата грамотност като допълнително умение за професионално развитие на учителите; уместността и ефикасността на комбинацията между Web 2.0, електронното обучение и педагогическите иновации в контекста на образованието в различните страни. Изведени са резултати при постигане на втората изследователска цел, а именно извеждане на специфични образователни методи и методически подходи, използвани от членовете на преподавателския състав, които са част от проекта LeTeEm.

В първата част на публикацията фокусът е върху изграждане на терминологична рамка чрез въвеждането на основни термини и тяхното тълкуване: Уеб 2.0, електронно обучение 2.0, блогове, виртуални общности на учители, цифрова грамотност, LbD4All и т.н. Във втората част на публикацията са представени резултати от изследването, насочено към използването на възможностите на Уеб 2.0 в образованието, разкривайки готовността на учителите и преподавателите да участват активно във виртуалната комуникация като част от процеса на преподаване и учене въз основа на модела на действие LbD4All.

Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2015). Предизвикателствата през съвременното обучение в средното училище – възможни решения. Есенен научно-образователен форум „Учителят и модернизиранието на образованието“. София: УИ "Св. Климент Охридски", с. 311-321. ISBN 978-954-07-4013-3

В статията се прави преглед на съвременни теории за ученето и проектите им в контекста на българската образователна система. Разглежда се моделът LbD4All (Учене чрез развитие за всички) от гледна точка на очакванията, формулирани в Стратегия „Европа 2020“ и реалните очаквания на пазара на труда за по-високо ниво на свързаност на обучението и професионалната реализация, като се обоснова ролята на учителя като посредник в процеса на осъществяване на партньорство между училището, университета, работодателите и местната общност при активно използване на дигитални и Уеб 2.0 инструменти.

4) Съставителска и редакционна дейност

Мавродиева, И., М. Стойчева, Н. Цветкова. 2013. Колаборативни онлайн базирани студентски групи и създаване на учебни ресурси, Списание на Софийския университет за образователни изследвания, бр. 1, (http://journal.e-center.uni-sofia.bg/site/wp-content/uploads/downloads/2013/05/3_I.Mavrodieva_M.Stoicheva_N.Tzvektova_SUJER_2013_1.pdf). ISSN 1314-8753

В статията е поставен акцент върху актуален въпрос, а именно колаборативността или сътрудничеството в процеса на обучение на студентите. Изведени са особеностите на електронното и дистанционното обучение в университетска среда, направени са изводи относно работата в онлайн базирани студентски групи, участващи в съвместното създаване на електронни учебни ресурси, които да подпомагат процеса на обучение по специалността, изучавана в процеса на университетското им обучение. В статията са представени резултати от добри практики във Философския факултет на Софийския университет при използване възможностите на социалните мрежи за създаване на външни електронни ресурси, които съпътстват подготовката на студентите по специалностите „Европеистика“ и БИН при обучение на български и английски език.

Stoicheva, M., Mavrodieva, I., Tsvetkova, N. (2012). Social Media and Social Networks - What's in for Tertiary Education. Rhetoric and Communication (сп. „Реторика и комуникации“), issue 4, <http://rhetoric.bg/social-media-and-social-networks-whats-in-for-tertiary-education>. ISSN 1314-4464

В статията са представени резултати от изследване на ролята на социалните медии и социалните мрежи, като фокусът е върху тяхната роля като източник на информация, развлечения или средство за поддържане на връзка със семейството, приятелите и колегите. Новост в текста е изводът относно социалните мрежи в посока използването им като образователни инструменти и в академичните среди. След критичен обзор на теоретични постановки са изведени практико-приложни модели относно включването на социалните мрежи при обучение на студентите на български и английски език.

Kusheva, R., Tsvetkova, N. (2011). Learning in a Digital Environment - Some Challenges. In: E-learning, Distance Education or ... the Education of the 21st Century. Деметра, София.

В статията се разглеждат някои промени в същността на обучението, които се осъществяват под влиянието на бързото развитие и широкото използване на социалния интернет и по-конкретно на социални мрежи в ежедневието, а в последно време все по-

често и в образованието. Прави се кратък преглед на водещи теоретични идеи, които влияят върху процесите на преподаване и учене като социално учене и екосистема на ученето. Целта е да се изяснят променените изисквания, с които преподавателите от всички степени на образованието се сблъскват. В дигиталната ера социалните и технологичните мрежи променят ролята на преподавателя по такъв начин, че той / тя не е единственият експерт в класната стая. При това, освен да комуникират с идеите на различни изследователи, обучаемите могат сами да общуват с авторите на тези идеи. Възможностите за свързване и „общуване“, осигурени от мрежите, са всъщност многобройни и учещите се вече могат да ги контролират. Следователно основното предизвикателство, пред което са изправени учителите и образователните специалисти, е как да организират образователния процес в условията на сближаване на границите между формалното и самостоятелното учене. Обосновава се и необходимостта тези теории да се разглеждат не като алтернатива на конвенционалното образование, а като мощен катализатор, който води до динамизиране на традиционното образование, като по този начин разширява социалната му основа.

Baxter, G., Connolly, T., Stansfield, M., Gould, C., Tsvetkova, N., Kusheva, R., Stoimenova, B., Penkova, R., Legurska, M., Dimitrova, N. (2011). Understanding the pedagogy Web 2.0 Supports: The presentation of a Web 2.0 pedagogical model. In Next Generation Web Services Practices (NWeSP), 2011 7th International Conference (pp. 505-510). Institute of Electrical and Electronics Engineers.

В статията се прави преглед на състоянието на използването на Уеб 2.0 технологии във висшето образование, като се обръща специално внимание на образователния потенциал на инструменти като уики, блогове и онлайн форуми. Обосновава се рамка за внедряване на Уеб 2.0, която предоставя на учителите набор от практически стъпки, които трябва да се следват при използването на Уеб 2.0. Тази рамка може да бъде тествана, детайлизирана и съответно развита в конкретната образователна среда.

Baxter, G., Connolly, T., Stansfield, M., Tsvetkova, N., Stoimenova, B. (2011). Introducing Web 2.0 in Education: A Structured Approach Adopting a Web 2.0 Implementation Framework”. In Next Generation Web Services Practices (NWeSP), 2011 7th International Conference (pp. 517-521). Institute of Electrical and Electronics Engineers.

В статията се изследва концепцията за Уеб 2.0 и се предоставя общ преглед на три типа Уеб 2.0 инструменти, а именно, уикита, блоговете и онлайн форуми. Резултатите от систематично критично проучване на научната литература върху използване на Уеб 2.0 в образованието разкриват липсата на описани модели за приложението на Уеб 2.0. Така изследването допринася за знанието в областта на използването на Уеб 2.0 в образованието чрез обосноваване на педагогически модел на Уеб 2.0, който информира за това как да се прилагат различни теории за ученето, свързани с използването на Уеб 2.0 в обучението. Освен това се дискутират резултатите от проведено обучение на учители чрез използването на интегрирана платформа Уеб 2.0, базирано на педагогическия модел на Уеб 2.0, което е осъществено като част от мащабното му апробиране в цяла Европа.

Tsvetkova, N., Stoimenova, B. (2010). What’s up in Foreign Language Teaching: ARGs in Language Educaion. In: Penkova, R., Mircheva, V., Tsvetkova, N., Legurska, M. (eds.) 2010. ICT IN THE EDUCATION OF THE BALKAN COUNTRIES. Balkan Society for Pedagogy and Education, Varna, 2010.

Обучението, основано на игри и особено на компютърни и онлайн игри, привлича вниманието на изследователите. Игрите в променяща се реалност (Alternate reality games – ARGs) притежават огромен потенциал да бъдат използвани като мощен инструмент за насърчаване усвояването на втори, трети или четвърти чужд език в средните училища в

Европа. Те могат да бъдат използвани за развиването на осведомеността за значението на другите европейски езици по начин, който съществено се различава от традиционното чуждоезиково обучение и е много по-близък до начина, по който днешните ученици получават информация, придобиват знания и умения, както и на начина, по който те общуват. Статията е един от първите опити в български контекст да се концептуализира ролята на компютърните игри и симулации за насърчаване мотивацията за изучаване на различни езици, да се прилага междуезиковото разбиране в условията на комуникация онлайн с връстници от различни страни и на различни езици и да се формулират някои препоръки за внедряването на ИПР в практиката на ЧЕО.

Съставителство и редакция на сборници

Представените сборници съдържат научни, научно-приложни разработки, свързани с повишаване качеството на образованието и приложението на ИКТ за образователни цели както в общ план, така и по отношение на езиковото обучение. Сборникът от 2013 г. (31) съдържа статии с научно-приложна стойност, написани от университетски преподаватели и учители-новатори по различни дисциплини, включително езикови, от цялата страна. Сборниците от 2010 г. (33, 34) съдържат статии на учени от България и балканските страни по тези теми.

Сборникът от 2012 г. (32) съдържа практически разработки на учители е предназначен да илюстрира как се прилага в практиката взаимодействието между езиковите дисциплини. Пет от тях са посветени на взаимодействията между български и английски език в посока обучение по лексика, синтаксис и литература.

- Миткова, Д., Цветкова, Н. (2014). Традиции и иновации в образованието - 60 години ДИУУ. УИ "Св. Климент Охридски", с. 1-398.
- Пенкова, Р., Цветкова, Н., Стоименова, Б., Легурска, М. (2012) (съст.). Педагогически практики, основани на взаимодействието между езиковите дисциплини в средното училище. Помагало за учители по езикови дисциплини. Изд. „Парадигма”.
- Penkova, R., Mircheva, V., **Tsvetkova, N.**, Legurska, M. (eds.) 2010. ICT IN THE EDUCATION OF THE BALKAN COUNTRIES. Balkan Society for Pedagogy and Education, Varna, 2010. ISBN 978-954-326-149-9.
- Penkova, R., Mircheva, V. and N. Tsvetkova (2010). (eds). Quality Education For All Through Improving Teacher Training. Sofia: Paradigma. ISBN 978-954-326-149-9.

II. Списък на публикациите от авторската справка номерирани и по тематични области

1) Приложна лингвистика – общотеоретични, социолингвистични и практически измерения на обучението по английски език

1. Английски език за комуникация в институциите на Европейския съюз. Теоретико-приложни аспекти. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2018, 296 страници. ISBN 978-954-07-4504-6.
2. Tsvetkova, N. (2018). Language Education for European Citizenship. Rhetoric and Communications (сп. „Реторика и комуникации“), Issue 34, May 2018, <http://rhetoric.bg/>, pp. 1-11. ISSN 1314-4464
3. Tsvetkova, N., N. Birezhakli (2018). The Role of language in Doctoral Training. Voices from Bulgaria. In: Carson, L., Kwok, C.K., & Smyth, C. (2018). Identities in urban contexts: The European multilingual city. Trinity College, Dublin: CLCS Occasional Papers. ISSN 03323889. (In press.)
4. Tsvetkova, N. (2017). Whose Europe: Images from Bulgarian school books and voices from the classroom. In: Gilles Rouet & Maria Stoicheva (2017) (eds.). IDENTITÉS, DÉMOCRATIES, FRONTIÈRES. L'Harmattan, pp. 155-168. ISBN 2257-3690, ISBN 978-2-343-12199-4
5. Цветкова, Н. 2016. Учителят по чужд език и европейските аспекти на съвременното езиково обучение. Българско списание за образование, <http://www.elbook.eu/>, брой 2, 2016, с. 59-76. ISSN 1314 – 9059
6. Tsvetkova, N. (2015). English or Specific Content: The Challenge of Teaching “Terminology” to university Students. FACT Spring 2015, Issue 15, Bulgarian Section of European Association of Teacher, pp. 16-19. ISSN 1311-7637
7. Tsvetkova, N. (2015). Let's Talk about Europe! EU Topics in Continuous Teacher Education. Reports from the Second International Conference of the European Studies Department, Faculty of Philosophy at Sofia University “St. Kliment Ohridski”: The European Union: A New Start?. Sofia University “St. Kliment Ohridski” and “Hanns Seidel” Foundation. 2015, 154-162. ISBN 978-954-8702-35-5.
8. Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2013). Многоезично обучение и взаимодействие между езиковите дисциплини в училище. 50-години – врата към образованието и прозорец към света. Сборник с доклади от юбилейна научна конференция с международно участие, ДЕО-ИЧС към СУ „Св. Климент Охридски“, 14 – 15.06.2013. София, УИ „Св. Климент Охридски“.
9. Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2013). Взаимодействие между езиковите дисциплини при прехода от средно към висше образование. В: Пенкова, Р., Захариев, З., Миткова, Д. (2013) (съст.) Юбилеен сборник – 60 години Департамент за информация и усъвършенстване на учители. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 120-140 ISBN 978-954-07-3666-2
10. Чавдарова, А., Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2013). Изучаване на езици от зрелостниците – нагласи, оценки, перспективи. Чуждоезиково обучение. Чуждоезиково обучение, книжка 1, година XXXX, 2013. Национално издателство Аз-Буки, София ISSN 1314 – 8508 (Online), ISSN 0205 – 1834 (Print)
11. Цветкова, Н. (2013). Европейски измерения на съвременното езиково обучение. Първа национална конференция с международно участие „Иновации при интегриране на формалното и неформалното образование за развитие на талантите и способностите“. Сборник с доклади. София: Сдружение “Център за творческо обучение”, с. 182-188. ISBN Център за творческо обучение.

2) Межкултурна компетентност

12. Цветкова, Н., Бирежакли, Н. (2017). Идентичностни и межкултурни аспекти на обучението в докторска степен („Преживяване“ на изследователския опит. Случаи от България). Електронно научно списание „Реторика и комуникации“. Брой 26/2016. ISSN 1314-4464.
13. Tsvetkova, N. (2016). Do You Speak European? (revisiting the Realm of Intercultural Communicative Competence from the Perspective of EU Studies Education at University level). Is there enough Europe and enough Union in the EU. Hans Zeidel Foundation and Sofia University “St. Kliment Ohridski”, pp. 234-241. ISBN 978-954-8702-39-3
14. Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2016). Усвояване на знания за ЕС и развиване на межкултурна компетентност в обучението по езиковите дисциплини в средното училище. Сп. Педагогика, Национално издателство Аз-Буки, София. ISSN 1314 – 8540 (Online), ISSN 0861 – 3982 (Print).
15. Цветкова, Н. (2014). Обучителният модул „Хора, места и начини“ като средство за развиване на межкултурна комуникативна компетентност в интензивното обучение по английски език в 8. клас през очите на експертите. Стойчева, В. (съст. и ред.). Историята, която усмихва. София: Парадигма, 314-334. ISBN 978-954-326-212-0
16. Tsvetkova, N., Karaasenova, D. (2014). Developing Intercultural Communication Skills. The Case of Teaching English as a first and second foreign language to students of European studies at Sofia University ‘St. Kliment Ohridski’. Шикова, И., Калейнска, Т., Велева, М., и К. Симеонов (съст. и ред.). THE EUROPEAN UNION AT A CROSSROAD. Sofia University “St. Kliment Ohridski” and “Hanns Seidel” Foundation, Sofia, 2014. 293-303. ISBN 978-954-8702-30-0
17. Catalan, Z., Stoicheva, M. and N. Tsvetkova (2013). Translating and Mediating between Cultures: The Bulgarian Experience within the PICT Project. In: Language Identity and Culture in language education - edited volume of the 20th ICC Annual Conference 2013, British Council & McMillan, pp. 57-63.
18. Tsvetkova, N. (2013). How Intercultural Am I or the European Language Portfolio as a Tool in Intercultural Education. In: “Language Identity and Culture in language education” edited volume of the 20th ICC Annual Conference 2013. British Council/Macmillan, 136-142.
- 19а. Цветкова, Н. (2012). Култура и идентичност: Кой съм аз? Кой сме ние? Кой са те? В: Шикова, И. (съст.) Аз съм гражданин на Европейския съюз. Учебно помагало. София, УИ „Св. Климент Охридски“. с. 208-214. ISBN 978-954-07-3392-0
- 19б. Цветкова, Н. (2012). Межкултурни срещи. Личен опит. В: Шикова, И. (съст.) Аз съм гражданин на Европейския съюз. Учебно помагало. София, УИ „Св. Кл. Охридски“. с. 228-242. ISBN 978-954-07-3392-0

3) Използване на ИКТ в образованието

20. Tsvetkova, N., I. Mavrodieva (2018). Social Capital and Participation in Virtual Student Communities. PEOPLE: International Journal of Social Sciences, 4(2), 800-819. ISBN: 2321-3418, DOI 10.18535/ijssrm.
21. Tsvetkova, N., Antonova, A., & Hristova, P. (2017) Developing a Pedagogical Framework for Simulated Practice Learning: How to Improve Simulated Training of Social Workers who Interact with Vulnerable People (Chapter 7). In: Vu, P., Fredrickson, S., & Moore, C. (eds.) Handbook of Research on Innovative Pedagogies and Technologies for Online Learning in Higher Education, IGI Global, USA, pp. 127-150. The book is published in the IGI Global book series Advances in Higher Education and Professional Development (AHEPD) (ISSN: 2327-6983; eISSN: 2327-6991).
22. Пенкова, Р., Цветкова, Н., Зарева, Д. (2015). Възможностите на дигитално видео и съвременното езиково обучение. Есенен научно-образователен форум Учителят и модернизиранието на образованието. УИ „Св. Климент Охридски“ ISBN 978-954-07-4013-3

23. Mavrodieva, I., Tsvetkova, N. (2015). Manifestations of the Pedagogical Communication in applying LbD4All through Web 2.0, Rhetoric and Communications – сп. „Реторика и комуникации“, 2015/19. ISSN 1314-4464
24. Пенкова, Р., Цветкова, Н. (2015). Предизвикателствата през съвременното обучение в средното училище – възможни решения. Есенен научно-образователен форум „Учителят и модернизиранието на образованието“. София: УИ "Св. Климент Охридски", с. 311-321. ISBN 978-954-07-4013-3
25. Мавродиева, И., М. Стойчева, Н. Цветкова. 2013. Колаборативни онлайн базирани студентски групи и създаване на учебни ресурси, Списание на Софийския университет за образователни изследвания, бр. 1, (http://journal.e-center.uni-sofia.bg/site/wp-content/uploads/downloads/2013/05/3_I.Mavrodieva_M.Stoicheva_N.Tzvektova_SUJER_2013_1.pdf). ISSN 1314-8753
26. Stoicheva, M., Mavrodieva, I., Tsvetkova, N. (2012). Social Media and Social Networks - What's in for Tertiary Education. Rhetoric and Communication (сп. „Реторика и комуникации“), issue 4, <http://rhetoric.bg/social-media-and-social-networks-whats-in-for-tertiary-education>. ISSN 1314-4464
27. Kusheva, R., Tsvetkova, N. (2011). Learning in a Digital Environment - Some Challenges. In: E-learning, Distance Education or ... the Education of the 21st Century. Деметра, София.
28. Baxter, G., Connolly, T., Stansfield, M., Gould, C., Tsvetkova, N., Kusheva, R., Stoimenova, B., Penkova, R., Legurska, M., Dimitrova, N. (2011). Understanding the pedagogy Web 2.0 Supports: The presentation of a Web 2.0 pedagogical model. In Next Generation Web Services Practices (NWeSP), 2011 7th International Conference (pp. 505-510). Institute of Electrical and Electronics Engineers.
29. Baxter, G., Connolly, T., Stansfield, M., Tsvetkova, N., Stoimenova, B. (2011). Introducing Web 2.0 in Education: A Structured Approach Adopting a Web 2.0 Implementation Framework". In Next Generation Web Services Practices (NWeSP), 2011 7th International Conference (pp. 517-521). Institute of Electrical and Electronics Engineers.
30. Tsvetkova, N., Stoimenova, B. (2010). What's up in Foreign Language Teaching: ARGs in Language Education. In: Penkova, R., Mircheva, V., Tsvetkova, N., Legurska, M. (eds.) 2010. ICT IN THE EDUCATION OF THE BALKAN COUNTRIES. Balkan Society for Pedagogy and Education, Varna, 2010.

Съставителство и редакция на сборници

31. Миткова, Д., Цветкова, Н. (2014). Традиции и иновации в образованието - 60 години ДИУУ. УИ "Св. Климент Охридски", с. 1-398.
32. Пенкова, Р., Цветкова, Н., Стоименова, Б., Легурска, М. (2012) (съст.). Педагогически практики, основани на взаимодействието между езиковите дисциплини в средното училище. Помагало за учители по езикови дисциплини. Изд. „Парадигма“.
33. Penkova, R., Mircheva, V., Tsvetkova, N., Legurska, M. (eds.) 2010. ICT IN THE EDUCATION OF THE BALKAN COUNTRIES. Balkan Society for Pedagogy and Education, Varna, 2010. ISBN 978-954-326-149-9.
34. Penkova, R., Mircheva, V. and N. Tsvetkova (2010). (eds). Quality Education For All Through Improving Teacher Training. Sofia: Paradigma. ISBN 978-954-326-149-9.